Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5 ой годинѣ по полудни

Редакція и Адміністрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованї.

Рекламації неоплачуванї вôльнї вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львовскои“

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к
Поединоке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поединоке число 3 к

## Ситуація парляментарна.

Є. Вел. Цѣсарь принимавъ вчера въ полудне Президента Палаты пословъ бар. Хлюмецкого, а вôдтакъ предсѣдателѣвъ трохъ великихъ клюбôвъ парляментарныхъ: ґр. Гогенварта, пос. Яворского и дра Пленера, кождого зъ нихъ окремо. По полудни знову принимавъ Монархъ віцепрезидентôвъ Палаты пословъ Катрайна и Мадейского такъ само кождого окремо. Авдієнція кождого зъ тыхъ панôвъ тревала по пôвъ годины, а Є. Вел. Цѣсарь выпытувавъ ся кождого подрôбно про ситуацію парляментарну. Вѣденьскій Tagblatt Шенса доносить, що всѣ проводирѣ партій высказали ся за покликанємъ коаліційного міністерства, въ котрôмъ такъ само шефами секцій мали бы бути именованї виднѣйшї члены поодинокихъ клюбôвъ. Вчера розôйшла ся була у Вѣдни поголоска, що Є. Вел. Цѣсарь не приняв димісіѣ ґр. Таффого, а всежь таки поголоска о коаліційнôмъ міністерствѣ не перестала кружити. О можливости утвореня нового кабінету такъ доносить Montags-Revue:

Що до нового кабінету, то ходить чутка, що ґр. Таффе одержавъ бы припорученє утворити новый кабінетъ, наколибъ парляментарна ситуація не представляла непоборимыхъ трудностей. Въ иншôмъ случаю, то позаякъ не добре було бы, щобы намѣстникъ Галичины ґр. Бадені покинувъ свое становище, бувъ бы кн. Альфредъ Віндішґрецъ покликаный на шефа кабінету.

Яко членôвъ єго кабінету наводять Пленера яко міністра фінансôвъ або торговлѣ — проводиръ нѣмецкои лѣвицѣ, кажуть, принявъ бы охотно сей послѣдный портфейль — дръ Билиньскій мавъ бы стати міністромъ торговлѣ або фінансôвъ, пôсля того, якъ бы рѣшивъ ся Пленеръ; давнѣйшій намѣстникъ Тиролю бар. Відманъ, котрый найбôльше заслуживъ ся около утвореня коаліціѣ, мавъ бы стати міністромъ справъ внутрѣшныхъ, а бар. Морсей мавъ бы стати міністромъ рôльництва, хочь говорять, що и ґр. Фалькенгайнъ мôгъ бы зôстати. Що до міністерства справедливости, то ще не настало порозумѣнє, але здаєсь, що теку справедливости дôставъ бы пос. Мадейскій. Портфейль міністерства справедливости хоче конче задержати для себе нѣмецка лѣвиця. (Тутъ мусимо додати, що кандидатомъ до сего портфейлю має бути пос. Беръ, чоловѣкъ дуже спосôбный, котрый бувъ вже разъ міністромъ за часôвъ т. зв. мѣщаньского міністерства). Зъ членôвъ д теперѣшного кабінету остались бы лишь міністеръ краєвои обороны ґр. Вельзерсгаймбъ и мін. Залєскій. Зъ уступаючихъ міністрôвъ — каже дальше згадана ґазета — занявъ бы ся дръ Ґавчь знову выключно лишь кураторією института Тересіянумъ, а дръ Штайнбахъ выкладавъ бы дальше на университетѣ; прочій міністры вернули бы до при атного житя.

Проґраму сполученыхъ трохъ партій и ихъ міністерства уложено вже на конференціи проводирôвъ клюбôвъ и она знаходить ся теперь въ клюбѣ Гогенварта, де ще розбирають деякѣ єѣ точки, що до котрыхъ заходить рôзниця, але нема сумнѣву, що и ся партія єѣ прийме. О змѣстѣ тои проґрамы — пише Montags-Revue — ходить певна чутка, що она опирає ся зовсѣмъ на основѣ престольнои бесѣды и послѣднои проґрамы ґр. Таффого, признаючи партіямъ полїтичный и національный станъ посѣданя и забезпечає ихъ вôдъ взаимныхъ зачѣпокъ; умову розширено такъ далеко, що колибъ н. пр. прийшло до новыхъ выборôвъ до Рады державнои, то партіи не робили бы собѣ конкуренціѣ. Реформа выборча стоить въ проґрамѣ на першôмъ мѣсци и въ головныхъ засадахъ опирає ся на становищи пос. Менґера, пôсля котрого мають бути утворенї двѣ новї куріи, одна курія податникôвъ, що платять податокъ нижше 5 зр., а друга курія — робôтникôвъ.

О тревалости нового кабінету — пише наконець Montags-Revue — выробила собѣ публика вже теперь свôй поглядъ, закимъ ще єго утворено; оно стоить посередъ партій, котрѣ ще передъ кôлькома днями були елементарными противностями вôдлученѣ вôдъ себе, а теперь сполучили ся для обороны вôдъ того, що не далось уникнути. Коли новому кабінетови удасть ся удержати повнѣ касы державнѣ, кредитъ державный въ значѣню, а власть державну въ поважѣ, то оно вже зробить богато; властиви продуктивности вôнъ не буде мати вже задля свого походженя.

## Зъ рускихъ товариствъ.

Перші загальнї зборы „Мѣщаньскои Бесѣды“ въ Стрыю, що вôдбулись дня 22 с. м., дали наглядный доказъ, що при щирôмъ трудѣ й невеликои громадки людей — свѣдомôсть горожаньска и народна масъ мусить будитись и що-разъ ширшї обнимати круги.

1

## Маркіянъ Шашкевичъ.

*(Зъ нагоды перевезеня его мощей до Львова.)*

Нинѣ въ Новосѣлкахъ лѣскихъ въ повѣтѣ каменецкôмъ зачавъ ся другій похоронъ Маркіяна, въ пятьдесять лѣтъ по єго смерти. Тлѣнни останки єго перевозить комітетъ зъ Новосѣлокъ до Львова и тутъ завтра похоронить ихъ на кладовищи Лычаковскôмъ въ окремôй могилѣ. Починъ до сего дала каменецка філія „Просвѣты“, котра спершу думала зладити окрему могилу для славного покôйника таки въ Новосѣлкахъ, але головный выдѣлъ „Просвѣты“ постановивъ перевезти єго до Львова — и отъ сей похвальный замѣръ уже выконує ся.

Нема у насъ окремыхъ гробницъ для заслуженыхъ Украинцѣвъ-Русинôвъ, де бы мы ихъ кости могли складати та вôдвѣдуючи ихъ могли набирати ся духа до працѣ для народу — и годѣ намъ, такъ якъ н. пр. братямъ Полякамъ, въ нагороду за великѣ и щирѣ труды выбраныхъ сынôвъ народу, помѣщати ихъ по смерти въ сусѣдствѣ колишныхъ можныхъ свѣта сего, колишныхъ королѣвъ своихъ. Не можемо мы, такъ якъ треба, пошанувати память кождого борця за долю народу, бо намъ далеко ще до того, щобы гôдно подбати про тыхъ, що ще въ живыхъ и працюють передъ нашими очима, а не то про покôйникôвъ. Однакъ якъ можемо, такъ поважаємо ихъ. Не мавъ Маркіянъ доси своєѣ могилы, пôвъ сотнѣ лѣтъ спочивавъ въ чужôй, призначенôй для родины давныхъ властителѣвъ Новосѣлокъ, — и отъ по стôлькох лѣтахъ пожалѣли мы Русины єго та рѣшили перевезти до Львова, до сего найважнѣйшого теперь огнища житя Украинцѣвъ-Русинôвъ, и тутъ поставити єму хочь скромный памятникъ, котрый нагадувавъ бы потомкамъ вѣрного сына Руси та єго заслуги.

Трийцять два роки житя — стôлько проживъ Маркіянъ — якъ-жежь то мало часу для свѣдомои патріотичнои роботы! Ледви розглянувъ ся вôнъ въ свѣтѣ, здобувъ собѣ кусень хлѣба, а тутъ уже сувор смерть загнала єго въ домовину! На роздорожу станувъ, вказавъ блукаючимъ, котрою дорогою йти, увôйшовъ самъ кусень дороги, знемôгъ ся — и спочивъ на вѣки. Маркіянъ Шашкевичъ померъ дня 7 червня 1843 року — отже пятьдесять лѣтъ уже минуло сего року въ червни. Пôвъ сотнѣ лѣтъ! Що за той часъ мы перебули? якои долѣ зазнали! Перелетишь думкою весь той часъ, згадаешь добрѣ й лихѣ часы, добрыхъ и злыхъ сынôвъ руского народу, добрѣ й злѣ вчинки одныхъ и другихъ, почислишь якъ господарь свои дорôбки, пригадаешь собѣ, въ яку то непогоду приходилось и орати й сѣяти и збирати — и въ результатѣ таки не станешь сумувати а надъ новою могилою Маркіяна скажешь: Сѣвачу молодый, въ щасливу годину посѣявъ ты зерно добре, оно зôйшло, росте и плоды дає; хочь туча била єго, хочь спека пекла єго — нѣчо не могло забити могутного зародку житя єго.

Коли бы хто порôвнавъ лїтературну працю Маркіяна зъ такою-жь працею другихъ письменикôвъ, то не безъ пôдставы мôгъ бы спытати ся: „Чого жь бо вы єго такъ величаєте и за що: за тыхъ кôлька стишкôвъ, оповѣданє мале, за перекладъ євангелиѣ и ще кôлька дрôбницъ? Чого, святкуючи память найбôльшихъ своихъ письменникôвъ, ставите єго поручь зъ Шевченкомъ та Федьковичемъ, — вôнъ жежь нимъ не найменчій!“ Ото-жь нѣ, не найменчій! Вже-жь, вôнъ не дорôвнує одному й другому, але жь Шевченко йшовъ дорогою, вказаною Котляревскимъ, Федьковичъ живъ далеко пôзнѣйше и не потребувавъ уже думати, якою мовою має писати, а Маркіянъ що йно мавъ глядати тои дороги и то у такôй темнотѣ, яка тодѣ налягала галицку Русь въ 30 рокахъ. Селянинъ бувъ слугою пана, єго гôднôсть и мову зневажали; интеліґенція зъ роду руска говорила по польски и по нѣмецки; школъ не було; книжокъ — окрôмъ кôлькохъ писаныхъ церковною мертвеччиною — не було; звязи зъ Украиною, де тодѣ була вже далеко бôльша свѣдомôсть народна, майже не було нѣякои; — одно слово, нѣ меты житя, нѣ проводу. И отъ у ту непросвѣтну годину молодый бѣдный ученикъ, прогнаный семінаристъ, Маркіянъ Шашкевичъ, слабый тѣломъ та могутный духомъ, шукає дороги, ходить по бібліотекахъ, читає пильно, якъ живе ся другимъ народамъ, вчить ся славяньскихъ мовъ, — складає собѣ спôлку, до котрои бере Якова Головацкого и Ивана Вагилевича — и по довгихъ заходахъ та великихъ невзгодинахъ жита выдає „Русалку Днѣстрову“, не въ Гали-

Заходы деякихъ членôвъ стрыйскои интелиґенціѣ знайшли щирый вôдгомôнъ мѣжь стрыйскимъ рускимъ мѣщаньствомъ а ремѣсництвомъ, мѣжь функціонерами и робôтниками зелѣзницѣ и на зазывъ комітету основателѣвъ зôбралось на зборы около 200 осôбъ. Треба признати, що и стрыйска интелиґенція ставилась майже въ комплетѣ.

Зборы вôдкрывъ дръ Евг. Озаркевичъ, душа всеи дѣяльности комітету основателѣвъ дотепною промовою, въ котрôй розказавъ исторію давнѣйшихъ и теперѣшныхъ заходôвъ стрыйского мѣщаньства около заснованя огнища товариского житя и патріотичного руху, згадавъ про цѣли товариства и загрѣвавъ загалъ до вытревалои працѣ въ тôмъ напрямѣ.

На внесене п. Бойкевича выбрано вôдтакъ головою збору дра Олесницкого. Обнимаючи провôдъ, забравъ дръ Олесницкій слово и пôднѣсъ въ короткихъ словахъ значѣне мѣстъ въ розвитку суспôльности народôвъ, пôднѣсъ и зазначивъ, що и нашъ народъ въ розвитку своѣмъ буде такъ довго йти поволи и тяжко, доки не здобудемо собѣ мѣстъ, котрѣ доси — на жаль — ще не въ нашихъ рукахъ. А здобути можемо мѣста лише тѣснымъ сполученѣмъ всѣхъ рускихъ силъ по мѣстахъ и повнымъ доведенѣмъ загалу мѣщаньства до горожаньскои и національнои свѣдомости. Тôй цѣли мае служити „Мѣщаньска Бесѣда“ и для того заслугуе она, щобъ якъ найбôльше заинтересувались нею всѣ стрыйскі Русины.

Вôдтакъ выбравъ збôръ секретарями о. Бобикевича и п. Бойкевича, зъ котрыхъ перш'ій вôдчитавъ статутъ товариства. По вôдчитаню статута розпочались вписы членôвъ и тутъ въ пôвъ години вписало ся до товариства 86 членôвъ и всѣ вôдъ разу посклaдали вписове и вкладки.

Наступили выборы головы и выдѣлу. Головою выбравъ збôръ однодушно и середъ грôмкихъ оплескôвъ дра Озаркевича, сердечного приятеля мѣщаньства, котрый уже по колькохъ мѣсяцяхъ свого побуту въ Стрыю умѣвъ здобути собѣ мѣжь загаломъ сего мѣщаньства голоснe имя и горячу симпатію. А до выдѣлу увôйшли пп.: о. Бобикевичъ, Йосифъ Марморовичъ слюсарь, Иванъ Мазякъ коваль, Яковъ Бойкевичъ урядникъ зелѣзницѣ, Иванъ Скислевичъ столяръ и Мих. Тарановскій робôтникъ. На заступникôвъ выдѣловыхъ выбраній пп.: Мих. Голембйовскій ремѣсникъ при варстатахъ зелѣзницѣ, Йосифъ Пицъ рѣзникъ и Никола Яцкевичъ швецъ.

Опôсля наступили внесеня членôвъ и дѣскусія надъ ними; всѣ присутнѣ взяли въ тôмъ дуже живу участь. Діскусія обертaлась коло того, якимъ способомъ збудити середъ найширшихъ кругôвъ мѣщаньства интересъ для товариства и зробити дѣяльность єго якъ найпожиточнѣйшою. Въ тôмъ напрямѣ порѣшено удержувати въ реальности новои Бурсы власный льокаль, а въ тôмъ льокали читальню, устроювати якъ найчастѣйше вôдчиты и науково-забавнѣ сходины, завести театръ аматорскій а передовеѣмъ заснувати мужескій хоръ, въ котрôмъ возьмуть участь такожь всѣ спѣволюбивѣ члены стрыйскои рускои интелиґенціѣ.

На тôмъ скôнчилась часть офіціяльна, а розпочала ся спôльна вечеря. Въ великôй сали Руского Касина засѣло около 50 мѣщанъ, ремѣсникôвъ та робôтникôвъ разомъ зъ многими зъ интелиґенціѣ. Почалась бесѣда сердечна, посыпались бесѣды горячѣ и глубоко прочувствованѣ, полилась руска пѣсня. Особливою свѣдомостю и правдивымъ рускимъ чувствомъ вôдзначались промовы функціонерôвъ зелѣзницѣ, а имъ додержували достойно пары ремѣсники и мѣщане. Интелиґенція стрыйска може перш'ій разъ мала тутъ нагоду пôзнати, де лежить сила и основа нашои дѣяльности. Проведенѣ спôльно хвилѣ переконали насъ, що маємо дѣло зъ елементомъ культурнымъ, зъ котрымъ сполучитись якъ найтѣснѣйше и йти нерозрѣльно разомъ велить намъ добре зрозумѣлый интересъ нашои народности. Дай Боже, щобы тою дорогою пішла и вся дальша дѣяльнôсть „Мѣщаньскои Бесѣды“.

## Перегляд политичный

Вѣденьска ґазета урядова оголосила розпорядженѣ міністерства торговлѣ о подѣлѣ Долитавщины на 16 надзирательскихъ округôвъ для урядовои дѣяльности инспекторôвъ промысловыхъ. Галичина и Буковина становлять шѣснацятый округъ.

Зъ Вѣдня доносять, що евентуальность розвязаня Рады державнои єсть выключена и що парляментъ найдальше до 10 днѣвъ збере ся знову. За то удержуе ся упорно вѣсть о можливости утвореня нового кабінету пôдъ проводомъ кн. Альфреда Віндішґреца.

Въ церквѣ въ Бетлагемѣ (Вефтлеємѣ), убито дня 26 с. м. пôдчасъ богослуженя въ якôйсь бійцѣ одного италіяньского монаха а двохъ покалѣчено. Италія домагае ся теперь вышуканя и укараня виновникôвъ. Але що въ Палестинѣ опѣкують ся христіянами католиками Франція и Австрія, а православными Россія, Туреччина же стоить на боцѣ, то правительство италіяньске удало ся о помôчь до Россіѣ.

Зъ Мадриду доносять, що ґубернаторъ Мелілѣ, ґен. Марґальо, котрого убили Кабілѣ, розпочавъ бувъ военнй кроки на власну руку и длятого самъ шукавъ смерти въ битвѣ. Пропавъ такожь десь безъ слѣду єго адъютантъ, кн. Фердинандъ, братанокъ короля обохъ Сицилій. Крôмъ того згинувъ пôдъ Мелілею оденъ полковникъ, а десятьохъ офіцирôвъ поранено тяжко.

# Новинки.

*Львôвъ дня 31 жовтня.*

— **Конкурсы.** Маґістратъ мѣста Городка розписуе конкурсъ на посаду ветеринаря мѣского въ Городку въ рôчною платнею 500 зр. Подання треба вносити до 20 падолиста. — Въ повѣтѣ добромильскôмъ опорожненѣ отсѣ посады учительскі: въ Борôнници, Брусцѣ, Яворнику рускôмъ, Юречковôй, Кальваріи пацлавскôй, Крецовѣ, Линѣ, Лѣсковатомъ, Миговôй, Пятковôй, Пятницяхъ, Передѣльници, Розенбурзѣ, Ровпутю, Тростянци, Жокатинѣ, Добромили и посады молодшихъ учителѣвъ въ Лацку, Бирчи и Добромили. Подання треба вносити до кôнця падолиста. — Окружна Рада шкôльна въ Бôбрцѣ розписуе конкурсъ: 1) на посаду греко-кат. катехита въ Бôбрцѣ зъ платнею 495 зр; 2) на посады управителѣвъ въ Бôбрцѣ и Выбранôвцѣ; 3) на посаду старшого учителя въ Бобрцѣ; 4) на посады учителѣвъ: въ Бертешовѣ, Богородчичахъ, Дроговыжи, Девятникахъ, Городищи цетнарскôмъ, Гранкахъ-Кутахъ, Гриневѣ, Юшковцяхъ, Ляшкахъ долѣшныхъ, Любешцѣ, Лавахъ, Мільбасѣ, Вôльхôвци, Оришкôвцяхъ, Пятничанахъ, Пôдгорцяхъ, Репеховѣ, Романовѣ, Серникахъ, Соколôвцѣ, Станкôвцяхъ, Стрѣлкахъ, Шоломыѣ, Сухровѣ, Водникахъ, Вовчатичахъ, Воловôмъ, Залѣсцяхъ, Жабокрукахъ, вкôнци 5) на посады молодшихъ учителѣвъ и учительокъ: въ Бôбрцѣ, Стрѣлискахъ новыхъ, Берездôвцяхъ, Николаєвѣ, Звенигородѣ, Глѣбовичахъ великихъ, Подъярковѣ, Старôмъ селѣ и Выбранôвцѣ. Подання треба вносити до 15 падолиста. — Перемыска окружна Рада шкôльна оголошуе конкурсъ зъ речинцемъ до кôнця падолиста на двѣ посады греко кат. катихитôвъ и на одну римо-кат. катихита въ Перемышли зъ платнею 7?0 зр., дальше на посады учителѣвъ: въ Баховѣ, Боршовичахъ, Дусôвцяхъ, Горохôвцяхъ, Грушатичахъ, Княжичахъ, Мацьковичахъ, Новосѣлкахъ, Вôльшанахъ, Орѣхôвцяхъ, Пикуличахъ, Розубовичахъ, Рускôмъ селѣ, Селискахъ, Сѣл-

чинѣ, де свои и чужѣ косо на таку роботу дивили ся, а въ Будимѣ въ Угорщинѣ. Завдяки помочи коломыйского директора школы Миколы Верещинського выходить у свѣтъ книжка и дивуе кождого, кому лише она попала ся въ руки. И тыхъ, що въ письмѣ вживали мертвои церковщины, и тыхъ, що говорили та писали лише по польски, а навѣть проповѣди по церквахъ голосили народови по польски, дивуе найпаче се, що отся книжка написана мовою, доси въ галицкихъ книжкахъ невиданою, мовою „хлопскою“, „простою“, якою говорили тѣ прибитѣ панщизнянѣ люде зпôдъ сѣльскихъ стрѣхъ. Дивуе ихъ, що такою мовою все выповѣсти можна. Они не можуть зрозумѣти сього, они у своимъ консерватизмѣ и невѣжи дорѣкають выдавцеви, протоколы зъ него тягнуть, мовь за яке злочиньство, на книжку цензуру кладуть.... А зъ другого боку товаришѣ „рускои тройцѣ“ (Шашкевича, Головацкого и Вагилевича) приглядають ся сѣй „новôй мовѣ“, задумують ся и въ нихъ родить ся розумѣнѣ нове, идея нова, бажанѣ — поставити ту хлопску мову поручь зô свѣтовыми мовами, вчити на нѣй незрячий людъ и писати на нѣй всякі творы и для интелиґенціѣ. Выраблює ся у нихъ розумѣнѣ народнои словесности, любовь до „найменчого брата“ — и осьне минає й кôлька лѣтъ по смерти Маркіяна, а вже въ 1848 р. проголошують галицкі Русины програму, що они народъ самостôйный, не Москалѣ и не Поляки. Свѣдомость народна дозрѣла — и почалась робота на народнôй ниві; выдобуто на свѣтъ ту занехану а прегарну мову, що нею повеличатись можемо передъ цѣлымъ свѣтомъ. Огъ въ чôмъ заслуга Маркіяна! Не такъ у творахъ єго, вôдъ котрыхъ мы маємо теперь далеко красшѣ, а въ тôмъ що надавъ мовѣ селянъ вагу мовы лігературнои, лежить єго заслуга, и за те мы єго ставимо поручь Шевченка та Федьковича.

Пôвъ сотнѣ лѣтъ! Умеръ уже и тôй и сей, не стало й Головацкого, що переживъ своихъ товаришѣвъ, сироневѣрившись на старость своимъ молодечимъ думкамъ, померли й иншѣ вороги Маркіяновыхъ идей, на ихъ мѣсце стають новѣ, и платнѣ и неплатнѣ вороги, а та идея така не пропадае, громадить людей коло народного прапора, дає имъ силу до борбы, пôдносить въ гору ихъ духа, розкрывае имъ далекѣ просторы вôдъ Сяну ажь по Донъ, на котрыхъ живуть однѣ и тѣ самѣ браты Украинцѣ-Русины и каже для нихъ працювати. Тяжкѣ часы для насъ и теперь, та вже тяжшихъ не буде. „Сѣй жито, хлѣбъ буде!“

Такѣ думки будять ся въ серцяхъ Русинôвъ теперь, коли зъ села, де нѣ своеѣ могилы, нѣ памятника не мавъ Маркіянъ, перевозять єго до Львова. Хвиля се поважна и величня. Даємо доказъ, що вмѣємо цѣнити память доброго сына Руси и що дорожимо попеломъ єго. Хочемо єго мати у Львовѣ, щобъ было кому поклонити ся, щобы можна численнôй молодежи кождои хвилѣ показати: „Дивись, дитино, ту спочивае тôй, що навчивъ насъ усѣхъ любити рôдну мову“. Прибуде на Лычаковскôмъ кладовищи у Львовѣ одна могила бôльше до тыхъ, де спочили серцю нашому дорогѣ борцѣ за народне дѣло. И будуть тѣ могилы нагадувати намъ давнину та загрѣвати до дѣла на будуче....

А якъ же-жь то було у ту давнину? Скажѣть намъ, будьте ласкавѣ, що бôльше про Маркіяна! — наче чуємо такѣ голосы селянъ, тыхъ селянъ, котрыхъ бесѣду перш'ій пошанувавъ Маркіянъ, перш'ій промовивъ нею до цѣлого свѣта. Нинѣ и завтра, въ такъ велике свято народне, годить ся пригадати всѣмъ, якѣ часы заставъ Маркіянъ, хто вôнъ бувъ, та якъ єму жило ся.

По першôмъ подѣлѣ Польщѣ въ р. 1772, Австрія одержала бôльшу часть колишнои Червонои Руси. На тôй Руси не було просвѣты нѣ мѣжь народомъ, нѣ мѣжь тыми, що єго мали вести. Тогды Цѣсарь Йосифъ II. забажавъ пôднести руске духовеньство до высшои просвѣты, бо надѣявъ ся, що образованѣ священики будуть добрыми учителями темного люду. Тому то по єго приказу въ роцѣ 1787 заведено рускѣ выклады на университетѣ львôвскôмъ.

Але Русины були приголомшенѣ вѣковою недолею и не вмѣли оцѣнити сего доброди́йства цѣсарского. Бо хочь цѣсарь Йосифъ II. казавъ, щобы тѣ выклады вôдбували ся въ языцѣ рускôмъ, то професоры на выдѣлѣ богословскôмъ и фільософічнôмъ учили въ языцѣ церковно-славяньскôмъ, котрый лише денекуды прикрашали словами живыми рускими. Коли-жь у тѣ часы самѣ вченѣ професоры университетскѣ не знали рôдвои мовы, то вôдкижь могли бѣ навчити ся студенты, котрѣ не розумѣли

ници, Сливници ad Дубецко, Середнôй, Скоповѣ и Строневичахъ, та на посаду молодшого учителя въ Кривчи.

**— П. Мишуга** вôдспѣвае на завтрѣшнôмъ концертѣ въ честь Маркіяна пѣсню Матюка до словъ Шашкевича: „Цвѣтка дрôбная".

**— На будову народного театру** зложили дальше: Дръ Дольницкій въ Глинянъ 5 зр. 60 кр. зôбраныхъ п. Батовскимъ секретаремъ громадскимъ. Дръ Мих. Король зъ Жовквы 2 зр. П. Кочоровскій зъ Миколаева 16 зр. О. Билинкевичь зъ Надвôрны 31 зр. 40 кр. зôбраныхъ на промову п. Танячкевича на весѣлю въ Цуциловѣ паннами дружками Мармоловичѣвною и Мойсеовичѣвною а зложили: п. молоди 1 зр., п. Луговй 1 зр., Мармоловичѣ 1 зр. 50 кр., пп. Биликевичѣ 2 зр., п Мойсеовичѣвна 2 зр., п. Танячкевичь 10 зр., М. Яловицкій 1 зр., К. Яловицкій 1 зр., дръ Сабатъ 50 кр., А. Иваницкій 1 зр., В. Иваницкій 1 зр., дрôбными датками 40 кр., а на купоны 9 зр., (разомъ 31 зр. 40 кр) — *Вôдъ комітету будовы руского театру.*

**— Портретъ Маркіяна Шашкевича** въ великôмъ форматѣ уже появивъ ся зъ літоґрафіи и можна его дôстати въ канцеляріи товариства „Просвѣта" по 35 кр. зъ пересылкою почтовою. Портретъ выготовленый дуже гарно.

**— Русалку Днѣстрову** — перше выданє самого Маркіяна, друковане тому близько 60 лѣтъ, можна ще достати въ книгарни Ставропигійскôй. Коли зважити, що тои книжки друковано лише оденъ тысячь примѣрникôвъ, а зъ нихъ лише 900 прийшло до Галичины, а сто пôслано до Вѣдня, то можна собѣ подумати, якй то мы страхъ цѣкавй до книжокъ... Шѣстьдесять майже лѣтъ минае, а книгарня ще не розпродала всѣхъ примѣрникôвъ першого выданя „Русалки" — ну, и не розпродасть уже, бо въ насъ на книжки грошей нема... На що инше найде ся..

**— Етноґрафічный вôддѣлъ** выставы въроцѣ 1894 заповѣдае ся що-разъ гарнѣйше. Працѣ пп. Шухевича и Пшибиславского въ повнôмъ розгарѣ. Въ короткôмъ часѣ розпôчне ся будова хатъ селяньскихъ зъ рôзныхъ околиць краю, мѣжь ними загорода краковска буде получена зъ взôрцевою молочарнею.

**— Привілей.** Міністерство торговлѣ австрійске и угорске удѣлило п. Кипріянови Цѣпановскому въ Перемышли выимкового привілею зъ правомъ першеньства вôдъ 5 липня 1892 на выроблюванє апретованыхъ матъ зъ соломы и тростины, вôдпорныхъ на огонь.

**— Холера.** Дня 27 с м. лѣчило ся ще 30 осôбъ; дня 28 и 29 с м. прибуло хорыхъ 5, выздоровѣло 6, померло 5, отже лишило ся ще 24. Число хорыхъ очевидно зменшае ся.

**— Зъ руштованя упавъ** зъ третого поверха муляръ Войтѣхъ Кушнѣръ у Львовѣ и забивъ ся на мѣсци. Мавъ 32 роки.

**— Лѣкъ на діфтерію.** Дръ Едвинъ Клебсъ, професоръ въ Карльсруге вынайшовъ по довгихъ и тяжкихъ досвѣдахъ зъ культуры бацілѣвъ діфтеричныхъ лѣкъ названый нимъ „антідіфтериною". Се нове средство убивае бацілѣ діфтеричнй и лѣчить недужй на діфтерію особы дуже скоро. Численнй пробы робленй въ антідіфтериною сконстатували, що у чоловѣка недужого на діфтерію, по зажитю того средства зменшае ся безусловно горячка до добы дуже значно, а тканки нищенй бацілями вôдпадають самй собою и заразина дальше не розширюе ся. Дръ Клебсъ каже, що щѣпленє людей антідіфтериною може разъ на все усунути діфтерію зô свѣта.

**— Въ справѣ торговлѣ безрогами** внесли галицкй купцѣ петицію до Міністерства торговлѣ, щобы оно постарало ся о згоду правительства нѣмецкого на высылку безрогъ просто зъ обсерваційнои стація въ Краковѣ, устроенои пôсля найновѣйшихъ вымогъ. Доси вôльно було ввозити безроги до Нѣмеччины лише зъ обсерваційнои стаціѣ въ Бялôй, що було для галицкихъ купцѣвъ дуже невыгôдне.

**— Зъ Тернополя** доносять, що въ украденыхъ въ тамошнôй касѣ ощадности грошей, найдено коло 15 тысячѣвъ у батька засудженого Рудого и увязнено его. Якъ звѣстно, касаційный трибуналъ знѣсъ минувшого тыжденя засудъ суду тернопôльского и розписавъ нову розправу въ Тернополи.

**— Пôдковы зъ паперовои масы** вынайшовъ ветеринарь Ґольдберґъ. Вже ихъ выпробовано и показало ся, що они дуже добрй, бо легкй, прилягають добре до копыта, не нѣвечать ся скоро, а на ожеледи не ховзають ся.

**— Догодивъ!** При дорозѣ, що веде зъ Залѣся до Нивры въ борщѣвскôмъ повѣтѣ, стоить камѣнный хрестъ, на котрôмъ есть така напись: „Славаъ Богуъ Ісусуъ Хрестуъ". Догодивъ „йорчиками", що ажь серце радуе ся.

**— Цивільне вѣнчанє.** Зъ Гусятина доносять, що сими днями оженивъ ся тамъ католикъ, асистентъ почтовый п. Фідереръ зъ жидôвкою панною Реґенштрайфъ, донькою посесора бровару. Вôнъ мае 27 лѣтъ, она 17. Обое перейшли на безвѣроисповѣдность.

**— Нещаснй пригоды.** На шляху зелѣзницѣ межи Єлесненомъ а Гутою выпавъ зъ ваґона пôдчасъ ѣзды 16 лѣтный Генрикъ Ґерардъ зъ Макова длятого, що щось майструвавъ коло замка дверей и выхиливъ ся черезъ вôкно. Дверѣ отворили ся и Ґерардъ впавъ на землю. Сейчасъ здержано поѣздъ. На щастє Ґерарда тôлько сокалѣчило; три пальцѣ на лѣвôй нозѣ ему роздусило и троха въ голову потовкъ ся. У Хмельнику выверну ла на себе двелѣтна дитина Казимира Хмѣля горнець зъ кипяткомъ, попарила ся и померла. Въ Бродахъ позбавивъ себе житя заступникъ бурмистра Изидоръ Кацъ Восѣмь ранъ зробивъ собѣ звычайнымъ сцизорикомъ коло серця. Браты Каца збанкротували недавно, а що Изидоръ мавъ въ ними интересъ, то се такъ подрату вало его амбіцію, що вôнъ наложивъ на себе руку. Покойникъ бувъ розумнымъ и дѣяльнымъ членомъ Маґістрату.

**— Огнѣ.** Въ Лагодовѣ пôдложивъ хтось огонь пôдъ стодолу Якима Мина, черезъ що згорѣли загороды Брилиньского, Кузьмы, Ґідзера, Крамера и Макара. Шкода выносить 2500 зр.; була обезпечена на 1350 зр. — Въ Ґельзендорфѣ въ стрыйскôмъ повѣтѣ згорѣли чотири загороды селяньскй зъ цѣлымъ добуткомъ. Шкода выносить 9.000 зр., а майже не була обезпечена. Причина огню незнана. — Въ Берегахъ въ пов. самбôрскôмъ згорѣло пять стодôлъ зô збôжемъ и одна стайня. Шкода 4683 зр., була обезпечена на 3163 зр. Кажуть, що то два паробки молотили збôже въ стодолѣ и курили притôмъ и зъ того взявъ ся огонь. Зъ Берестянъ въ повѣтѣ самбôрскôмъ пишуть намъ, що тамъ погорѣли чотири загороды вартости 3102 зр. Шкода була обезпечена на 1615 зр. Огонь мавъ пôдложити придуркуватый сынъ одного погорѣльця Чижовича, що бавивъ ся сѣрниками. Якъ бы не помôчь трехъ жандармôвъ и службы двôрскои въ Берестянъ, Рейтаровичь и Раковои, що прибули зъ сикавками, то нещастє було бы ще бôльше. Мѣсцевй люде стояли, розявивши роты, и нѣчого не помагали при гашеню.

## ТЕЛЕГРАМЫ.

**Вѣдень** 31 жовтня. Pol. Corr. доносить, що ґр. Кальнокій вôдложивъ свôй урльопъ и розпôчне его мабуть ажь зъ кôнцемъ слѣдуючого тыждня.

**Сибінъ** (Германштадтъ) 31 жовтня. Командантъ корпуса, ґенералъ кавалеріѣ, Светеній, померъ тутъ вчера нагло на ударъ.

**Прага** 31 жовтня. Посадникъ мѣста (бурмістръ) Шольцъ зложивъ свôй урядъ, позаякъ его трилѣтне урядованє теперь скôнчило ся.

**Вашинґтонъ** 31 жовтня. Сенатъ знѣсъ біль Шермана 43 голосами противъ 32.

## Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный вôдъ 1 червня 1893, пôсля львôвск. год.

### Вôдходять до

| | Посѣшный | | Особовый | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 3·01 | **10·41** | **5 26** | 11·11 | **7·36** | |
| Пôдволочискъ | 6·44 | 3·20 | 10·16 | **11 11** | — | — |
| Пôдвол. Пôдзам. | 6·54 | 3·32 | 10·40 | **11 33** | — | — |
| Черновець | 6·36 | — | 10·36 | 3·31 | **10·56** | |
| Стрыя | — | — | 10·26 | 7·21 | 3 41 | **8·01** |
| Белзця. | — | — | 9·56 | **7·21** | — | — |

### Приходять зъ

| | Посѣшный | | Особовый | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 3 08 | 6·01 | **6·36** | **9·41** | 9·35 | — |
| Пôдволочискъ | 2 48 | **10·02** | **6 21** | 9 46 | — | — |
| Пôдвол. Пôдзам. | 2 34 | **9·46** | 9·21 | 5·55 | — | — |
| Черновець | **10 10** | — | **7·11** | 7 59 | 12·51 | — |
| Стрыя | — | — | **1·08** | 9·06 | **9·52** | 2 38 |
| Белзця. | — | — | 8·16 | 5·26 | — | — |

Числа товстй, означають пору нôчну вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін. рано.

Часъ поданый пôсля годинника львôвского, вôнъ рôзнить ся о 35 мінутъ вôдъ середно-европейского (зелѣзничого): коли на зелѣзници 12 год., то на львôвскôмъ годиннику 12 год. и 35 мін.

професорôвъ? Такъ отже просвѣту въ галицкой Руси спиняли тогды таки свои люде. Навѣть букварѣ для сѣльскихъ дѣтей печатали ся выключно въ языцѣ церковно-славяньскôмъ.

На Украинѣ було троха лѣпше. Тамъ въ р. 1798 напечатавъ Котляревскій свôй твôръ, що зве ся „Енеида", написаный зовсѣмъ такъ, якъ люде говорили, значить, тамъ люде далеко скорше пôзнали, котра дорога добра. А у насъ, здавало ся, нѣколи не мало засвѣтити сонце просвѣты, не було кому выдобути мову робучого селянина на свѣтъ. Тягло ся то такъ до р. 1837, коли выйшла на свѣтъ книжка „Русалка Днѣстровая" — и ажь та одна книжка отворила людямъ очи. А ту книжку выдавъ Маркіянъ Шашкевичъ.

Маркіянъ родивъ ся дня 6. падолиста 1811 року въ Пôдлисю, селѣ Золочѣвского повѣта, недалеко мѣсточка Олеська. Отець его Симеонъ бувъ священикомъ въ Княжу; мати его, Єлисавета, оставалась якійсь часъ въ гостинѣ у своего батька, Романа Авдиковского, священика въ Пôдлисю, де й родивъ ся нашъ Маркіянъ.*)

Крôмъ Маркіяна, найстаршого, були у батька ще чотири сыны: Никола, Антôнъ, Осипъ и Захаръ, та й двѣ дочки, Марія и Юлія. Изъ тыхъ сынôвъ Симеона Шашкевича тôлько Антôнъ дослуживъ ся въ цѣсарскôмъ войску ранґи капитана при піонерахъ; Никола вмеръ около 1838 року, а Осипъ и Захаръ пропали десь безъ вѣсти.

Маркіянъ учивъ ся навпередъ въ нѣмецкихъ (нормальныхъ) школахъ въ Золочевѣ, а потôмъ вôддали его до латиньскихъ школъ въ Бережанахъ. Вже тогды оказувавъ сердечну любôсть въ житю зъ товаришами; про те всѣ горнулись д' него и слухали радо его дотепнои мовы. Коли вчивъ ся въ Бережанахъ, ставъ писати вѣршѣ; особливо тогды, якъ приѣхавъ домôвъ на свята або на вакацій, писавъ бувало вѣршѣ зъ пожеланємъ для родичѣвъ, а братя и сестры радо выучувались тыхъ творôвъ Маркіяна.

Якъ Маркіянъ скôнчивъ науку въ латиньскихъ школахъ, то вступивъ до рускои семинаріѣ у Львовѣ и ставъ учитись у школѣ высшôй, що звалась фільософією. Въ семинаріи доставъ вôнъ не тôлько кватиру и харчь, але й одежу, про те батько его почувъ велику пôльгу, не потребуючи давати грошей на удержанє свого сына въ великôмъ мѣстѣ. Та отъ, не довго пробувавъ Маркіянъ въ семинаріи. Тутъ треба було пôддатись острымъ правамъ, якими гамувалась воля молодого чоловѣка. Не вôльно нѣкому выходити поза муры сего духовного заведеня, хиба за призволомъ старшого. Разъ позволено Маркіянови и его товаришеви Базилевичеви выйти на свѣтъ за орудкою; коли-жь вôнъ забавивъ ся надъ призволену годину, то выгнали его вôдтакъ зъ семинаріѣ.

(Дальше буде).

*) Сй вѣсти и дальшй подаемо пôсля „Історіѣ літературы рускои" д ра Ом Огоновского.

## Надôслане.

**Окулістъ ДръТЕОДОРЪ БАЛЛАБАНЪ**

б. асистентъ и лѣкарь на клініцѣ професора Борисикевича въ Градци по кôлькалѣтнôй практицѣ спеціяльнôй ординуе въ недугахъ и операціяхъ очныхъ при улици Валовôй на І. пов. у Львовѣ ч. 7. вôдъ годины 10—12 передъ пол. вôдъ 3—5 по полудни. **Для бѣдныхъ безплатно.** 98

**Правникъ** глядить лекціѣ на село. Зголошеня просить ся посылати пôдъ адресою: **„Р"** Микулинцѣ post. rest. (4—4)

За редакцію вôдповѣдае **Адамъ Креховецкій**

## ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІѢ

поручає

найновѣйше патентоване начинє кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емалією.

**До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ**

площа Бернардиньска и у всѣхъ бôльшихъ торговляхъ зелѣза.

## Всѣ приборы

**для аматорôвъ и фаховыхъ фотографôвъ**

именно:

папѣръ альбуміновый, целюидиновый, течѣ, шкла, хемікалія найдешевше купити можна впростъ у заступникôвъ фабрикъ найбôльшихъ

**ГАМЕЛЬ и ФАЙҐЕЛЬ**

Львôвъ, ул. Коперніка 21.

Бюро оголошень и дневникôвъ

приймає

**ОГОЛОШЕНЯ**

до всѣхъ дневникôвъ

**по цѣнахъ ориґінальныхъ.**

До

**Народнои Часописи, Ґазеты Львôвскои и „Przegląd-у“**

може лише се бюро анонсы приймати.

## С. Кельсенъ у Вѣдни

поручає

Кльосеты зъ переплывомъ воды и безъ того. — Руры клосетовѝ. — Каналовѝ насады зъ патентовымъ замкненємъ.—Збôрники на воду.— Комплєтнѝ урядженя купелевѝ. — Вентіляторы. — Приборы до водотягôвъ, якъ также руры лянѝ и кованѝ. — Помпы, фонтаны и и всякѝ арматуры.

**Заступники для ГАЛИЧИНЫ и БУКОВИНЫ**

**Львôвъ ГАМЕЛЬ и ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.**

На жаданє высылає ся катальоґи.

Поручає ся

**торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.**


Зъ друкарнѣ З. Ловиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.